

NÉPLAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, József kir. herceg-utca 16.

DEMOKRATIKUS NAPILAP

Előfizetési árak: Egy hóra 750 P
Negyedévre 2100 P
Félévre 4000 P

Budapest köré fonódik a szovjet seregek acélgyűrűje

Északra 12, keletre 8, délre 14 kilométerre állanak a fővárostól az orosz csapatok

A magyarországi arcvonalról érkező hírek újabb nagy szovjet sikerekről számolnak be: Malinovszki hadserege nagyarányú kettős áttöréssel Vác elfoglalása után teljessé tette Budapest dunabalti bekerítését. A csepel-szigeti Duna-szakaszon kiépített német védőállások felgöngyölítése után a velencei tónál egyesült Tolbukin Dél-dunántúlról felemelő hadseregével és ezzel küszöbön áll a főváros nyugati irányú bekerítése is.

Ebből az alkalomból érdemes visszapillantunk a vörös hadseregek a legutóbbi három és fél hónap alatt a délkeleti arcvonalon folytatott hadműveleteire, különös tekintettel a bennünket legjobban érdeklő magyarországi frontra.

Augusztus közepén Dél-galiciában, Bukovinában és Moldvában három szovjet hadsereg állt készen Délkelet-Európa felszabadítására: Malinovszki tábornagy 2., Tolbukin tábornagy 3. és Petrov tábornok 4. ukrainai hadserege.

A Prutnál indított offenzívára és a román fegyverszünet után filmzerű gyorsasággal pergettek az események. A romániai német hadsereg majdnem teljesen megsemmisült és Románia elfoglalása napok alatt zajlott le.

A vörös hadsereg ebből a tempóból továbbra sem engedett, nem engedett még lélegzetvételi időt sem a meglepett német hadseregek. Mialatt Tolbukin bevonult az újjongó Bulgáriába és megkezdte Jugoszlávia felszabadítását, Malinovszki hadserege benyomult a déli és keleti Kárpátok hágóin, elfoglalta a Székelyföldet és Délderdyt. A német vezérkar fehetetlenül állt szemben a szovjet hadvezetés zsenialitásával és lendületével, még a katonai szakértők által súlyos akadálynak ítélt kárpáti erődvonallal segítségével sem tudott komoly ellenállást kifejteni.

Mialatt Malinovszki csapatai az erdélyi hegyek közt a Felső-Tisza felé nyomultak előre, a 4. ukrainai hadsereg megkezdte az Észak-

keleti Kárpátok hágóinak ostromát. Súlyos harcok után elfoglalta a legfontosabb hágókat és észak, valamint kelet felől benyomult a Felső-Tisza völgyébe.

Ezután került sor az Alföld, közelebről a Tiszántúl elfoglalására. Malinovszki hadserege a marosmenti kiinduló állásokból kétirányban tört előre és a Debrecen körül vívott csatában döntő vereséget mért a német és fasiszta magyar csapatokra. Ez a győzelem megnyitotta az utat a Tisza egész középső folyásához. A német hadvezetés minden erejével megpróbálta védeni ezt az az utolsó természetes akadályt Budapest előtt. Ezúttal is hiába, mert a diadalmas 3. ukrainai hadsereg napok alatt áttörte a védővonalat. Jobbszárnyával Észak-magyarország felé nyomult, Miskolc és Sátorjajuhely elfoglalása után egyesült az egész Kárpát-alját felszabadító és Kassa felé előnyomuló Petrov-hadsereg balszárnyával.

Ugyanakkor a Malinovszki-hadsereg főereje a főváros ellen fordult és Vác elfoglalásával befejezte Budapest keleti irányú körülvételét, melyet ugyanennek a hadseregnek a Duna-Tisza között felnyomult balszárnya délkeleti irányban már előbb megkezdett. A Tolbukin-hadsereg ezalatt áttörte a Duna alsófolyása mentén kiépített erős német védelmi vonalat. Rövid harc után elfoglalta a Délkelet-Dunántúlról és északnyugati irányban a Balaton vonaláig, északi irányban pedig Budapest felé nyomult előre. Az Ercsinél átkelt Malinovszki-hadsereggel egyesülve megkezdte a főváros nyugati irányú bekerítését.

Augusztus 27-én vonultak be a vörös hadsereg csapatai az újjongó Galac városába. 10-én Vác elfoglalásáról érkezett jelentés. Mindkét város a Duna partján fekszik, a távolság köztük légvonalban 725 km. A két esemény között alig 100 nap mulott el; a szovjet haderő az egész világ csodálatát és minden szabadságszerető magyar ember halálját vívta

ki ennek a három és fél hónapnak szakadatlan győzelemsorozatával. Magyarország nagyrésze szabad és már csak rövid idő kérdése Budapest, valamint a még

fel nem szabadított területek elfoglalása. Ez esetben pedig szabad az út a Duna völgyében Ausztria és Németország szíve felé!

A német hadvezetés képtelen meggátolni a vörös hadsereg ronamát

Moszkva, december 11. Sztálin marsall napiparancsában a Magyarországon folyó győzelmes harcokról számol be. A tegnapi nap folyamán az egész keleti fronton hatalmas sikereket értek el Malinovszki és Tolbukin csapatai. Döntő jelentőséggel bír a 2. ukrainai hadseregnek Budapesttől északkeletre indított offenzívája, mely 120 km-es széles fronton 60 km mélységben törté át a német védővonalat. E harcok során 180 helységet foglaltak el. Ezek között szerepel

Vác, Balassagyarmat, Nógrád, Buják, Ipolyáság, Dregelypalánk, Rohém-telep, Domony, Sződ, Felső- és Alsógöd, Csömör, Rétság, Romhány, Lőrinci, Rákosliget, Rákoskeresztúr, Acsa, Aszód, Órszentmiklós.

Ezzel Budapest északkeleti irányú bekerítését teljessé vált.

A fővárostól északra 12, keletre 8 és délre 14 km-re áll az orosz hadsereg.

A Dunántúlon folyó harcok során a Balaton egész somogyi

Harc a Westwall erődeiért

A szövetséges csapatok súlyos harcok közepette folytatják előnyomulásukat. A hollandiai és közép-rajnai szakaszon a hadműveleteket erősen gátolja a térsre fordult idő, erős havazás állott be. A közép-rajnai szakaszon az amerikaiak Jülich és Linnich közt megtisztították a Röhr-folyó nyugati partját és 3 km-re megközelítették Dürén városát.

A Saar-völgyben újabb előnyomulást értek el a Saarlautern-Dillingen szakaszon, ahol a harcok most már a Westwall erődeiért folynak. A 3. amerikai

hadsereg nyolc hídfőt tart birtokában a Saar keleti partján, melyek közül a legészakibb Dillingennél, a legdélibb Saarbrücken-től délre 40 km-re van. Sikertől a saargemündi hídfő kibővítése is.

Elzászban a francia és amerikai csapatok kétoldalról közelítenek Colmar felé, az 1. francia hadsereg már csak másfél km-re áll a várostól. Haditudósítók jelentése szerint a szövetséges csapatok elfoglalták Hagenau városát.

A nyugati fronton folyó harcokat hathatósan támogatja a szö-

vetséges légihaderő. Több mint 2000 gép támadta az elmúlt 24 óra során a német közlekedési és utánpótlási vonalakat, valamint ipari célpontokat. Egy 400 nehézbombázóból és 300 vadászgépből álló alakulat súlyos támadást intézett Stuttgart vasútállomása és repülőtere ellen. Egyetlen léghajtásos német vadászgép szállt fel, ezt lelőtték. Az amerikaiak vesztsége 4 bombavető. Támadás érte még Regensburgot, Villachot és a pilseni Skoda-műveket is.

A bolgár háborús bűnösök felelősségre vonása

A bolgár rádió jelentése szerint a rendkívüli törvényszék december 20-ára tűzte ki a tárgyalást azok ellen a volt régensek, miniszterek és tisztviselők ellen, akiket háborús felelősség terhel. A bíróság tárgyalni fogja Kirill herceg és Filov volt miniszterelnök ügyét is.

Az új olasz kormány

Rómából jelentik: Bonomi megalakította új kormányát, melyben a helyettes miniszterelnöki tisztséget a kommunista párt vezetője, Togliatti vállalta. A szövetségesek elismerték az új kormányt.

A bíróságok megkezdték működésüket

Dr. Juhász Nagy Sándor volt igazságügyminiszter, mint a Nemzeti Bizottság elnöke, az elmúlt napokban több ízben felkereste dr. Tóth Kálmán ítélőtáblai tanácselnököt, mivel a bíróságok ügyében tárgyalásokat folytatott. A tárgyalások eredményeként a bíróságok már működésüket megkezdték, akként, hogy járásbíró és törvényszék is a tábla épületében együtt kapott elhelyezést. Dr. Tóth Kálmán tanácselnök az ügyészség vezetésével dr. Illyés Gábor járásbíró, a járásbíró elnöki teendők ellátásával dr. Farkas Aladár tanácselnököt, a törvényszéki elnöki teendők ellátásával pedig dr. Trásy András tanácselnököt bízta meg. E megbízások ideiglenes jellegűek. Mint értesülünk, az ügyforgalom a bíróságoknál már megindult.

Sütődémet ismét megnyitottam

Folyó hó 12-től naponta friss kenyér kapható.

Nikolics László

pékmester

Tóth Árpád-utca 74.

„Méliusz” könyvkereskedésben árusítás

délelőtt 9-től 1 óráig

Hó- és sarcipő-

javitást vállalok

az Orbán-féle gumijavitó üzemben

Péntek József

Piac-u. 7. Munkádtétellel reggel 8-12-ig.

Pénzt kell előteremtteni

A mai idők összes nehézségeit, kibontakozó akadályainkat nem kis mértékben a multnak köszönhetjük. A fasiszta rezsim a kivételezettjeit olyan előnyökben részesítette, amelyek káros következményeit ma érezzük. Üresok a kasszák, nem tudunk fizetni. Egyik oka annak az, hogy az adóbeszedésnél vétkek könnyelműséggel jártak el. Tömegével vannak az adóhátralékosok s e téren a legerélyesebb intézkedésekre van szükség. Nem lehetünk most tekintettel nehézségekre, hanem a legnagyobb kiméletlenséggel kell benyulni ebbe a haagyabolyba s az időknek megfelelő komolysággal és kirelhetetlenséggel kell rendet teremtenünk. Alantokban csak izelítől, egypár nevet és számot közlünk azokról a hátralékokról, amelyeknek beszedése esetén a köz helyzete nagy mértékben javulhat.

Kiss Testvérek Bőrgyára 208.000 P, Horváth Sándor 6300 P, Hrabéczy Zoltán 5400 P, Kaszanyitzky Andor 9500 P, Koppán Béla 8200 P, Kovács Gyula 4300 P, Kerecsen Jánosné 9260 P, dr. Szilágyi Béla 5150 P, Debrecen-Füzesabonyi HEV 31.000 P, Debrecen-Hajdunánási HEV 14.000 P, Debreceni HEV 124.000 P, Debrecen-Nyirbátori HEV 174.000 P, Debreceni Textil-művek 15.000 P, Só Gyula 9400 P,

Szücs Dezső hentes 13.000 P, Szekeres György 5000 P, Tóth Béla 5300 P, Takács Ferenc 8500 P, Tur János 9000 P, Tóth Sándorné 8000 P, Goda Simonné 8500 P, dr. Gergely Sándor konzervgyár 30.000 P, Györfy Gábor 6000 P, Kovács András 13.000 P, Kertész Danielné 20.000 P, Kovács József 5700 P, Kovács László 46.000 P, Kelemen Sándor 8000 P, dr. Kóla Zsigmond 8500 P, Molnár György 7500 P, Pósalaki András 13.000 P, Havas Árpád 6500 P, Naubauer Sándor 19.000 P, Blander Béla 14.000 P, Balogh Erzsébet 7000 P, Balogh Istvánné 10.000 P, Bartha Mihályné 6500 P, Baján Miklósné 27.000 P, Ecsedi Istvánné 12.000 P.

Fentiekben csak pár példával szolgálhatunk, hiszen még tömege van a kis adózóknak is, akik hátralékban vannak. Tudjuk, hogy sokak közülük elmenekültek, de nagyon soknak vagyona, üzeme rendelkezésre áll. Az üzemetek ujra meg kell nyitni és meg kell találni azt a méltányos megoldást, hogy ezek az adóterhek befizethetők legyenek. — Tudjuk jól, hogy ez nagy megterhelést jelent, de különleges idők különleges rendszabályokat követelnek.

Szövetségi szerződés a Szovjetunió és Franciaország között

Moszkvából jelentik: De Gaulle tábornok, az ideiglenes francia kormány elnöke befejezte Moszkvában Sztálin marsallal folytatott tanácskozásait. A tárgyalások eredménye: Szovjetunió és Franciaország közötti szövetségi és kölcsönös segélynyújtási szerződés. A szerződés során

megtárgyaltak a háborúval kapcsolatos minden problémát, különösen kiemelve a németországi helyzetet. Mindkét kormány hangsúlyozta elszántságát abban a tekintetben, hogy a teljes győzelemig minden erő bevetésével harcolni fog.

Legyen vége az árhiénák garázdálkodásának!

A beszerzési nehézségek és az egyes árucikkekben mutatkozó árhiány a debreceni piacon is kitermelte a maga vámszedőit, akik lelkiismeretlenül zsarolják a szorult helyzetben lévő vásárlóközönséget. Az árdrágítók a legkülönbözőbb közhasználati cikkekkel követik el visszaéléseiket.

A leghatározottabban tiltakozunk az árhiénák további működése ellen. Nem tűrhetjük tovább, hogy egy debreceni kereskedő azzal a felkiáltással, hogy akinek nincs sok pénze, ne egyék, 25, azaz huszonöt pengőt kér 1 kg. almáért. Az egynapi fuvarért 250 pengőt felszámoló fuvaros sem érdemel kiméletet. Hasonlóan véget kell vetni a 2 pengős gyufát és cigarettapapírt árulók működésének és le kell csapni azokra a piaci harácsolókra, akik 150 pengőre tartanak egy pár pulykát, 50 pengőre egy pár sovány csirkét, a tej literjét 2 pengőre, a hagyma és burgonya kilóját pedig 3, illetve 4 pengőre tartják. Az illetéke-

sek, ha kell, a legrázkóbb intézkedésekkel állítsanak gátat a további áremelkedésnek, illetve a toronymagas árakat megfizethető szintre szorítsák vissza.

Ha másként nem lehet ezeket a hiénákat megrendszabályozni, utalunk egy példára, mely a mult napok egyikén történt meg a debreceni piacon. Egy eladó 3 pengő 50 fillért kért a hagyma kilójáért. A vörös hadsereg két tiszlje észrevette ezt a nagyarányú árdrágítást és kilonként 36 fillérért szétosztotta az egész készletet vásárlóközönségnek.

A legkomolyabb figyelmeztetéssel fordulunk az illetékesekhez: hiénák garázdálkodásának haladéktalanul vessen véget! A közönség nem tűr halogatást; várja a hathatós, azonnali intézkedéseket.

Magas árat

FIZETEK
szövetekért, vászonért,
ke. engyékért,
új és ócska férfi- és női ruhákért

Piac-u. 59. Üzlethelyiség.

József Attila sorsa

költősors volt, úgy: ahogy a letűnt korszak érzékeny szívű, regényes lelkű olvasói a költő sorsát elképzelni szerették. Csokonai, Katona József tragikus életének az iskolai irodalomtörténeti könyvekben tanult hatóság beállítása is befollyasolta a „szép lelkek” képzeletét: a költő pályája legyen, míg él, a nyomornak, a félreismertetésnek, az elnemismertetésnek szakadatlan láncolata. S hozzá még alacsony sorban született és tragikus módon halt meg, mint József Attila, akkor annál érdekesebb, annál romantikusabb. Felünk, hogy azt a páratlan népszerűséget, amely József Attilát néhány év óta minden kortársánál jobban körülragyogja, a költő nem annyira a verseinek köszönheti, mint inkább annak, hogy insége miatti végső kétségbeesésében a vonat elé vetette magát. Ma, az új demokratikus, szociális Magyarország véres vajadásának óráiban, egy új, demokratikus magyar kultúra eljövételére várva, hadd mondjuk el, hogy József Attila költészelete akkor is örök magyar érték lenne, ha már életében megadatott volna neki a siker és a dicsőség teljessége; hadd mondjuk el, hogy József Attila nemcsak nagy és tisztá költő volt, hanem nagy és tisztá ember is, aki a jobboldali reakció legsötétebb éveiben költőtársai közül szinte egyedül tartott ki tisztán és törhetetlenül az emberiség, a demokratikus és szociális haladás eszméi mellett; hadd mondjuk el, hogy az ő életének éppen az a tanulsága, hogy a magyar költő osztályrésze az új Magyarországon az idejében való elismertetés, az életben elért siker, a még fiatal homlokra fonódó koszorú kell hogy legyen.

A Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség

december hó 17-én
a Csokonai Színházban

József Attila emlékünnepelet tart

Szendy Tihamer

hegedűművész magán zeneiskolájában a hegedű és zongora tanítását megkezdte. Püspöki palota.

Irógép és varrógép

műszerész-műhelyemet

a régi helyen **Kossuth-u.**

31 sz. alatt megnyitottam.

Molnár Oszkár

LUKÁCS MŰKÖGYÁR

Karoly Ferenc József-ut 3 b.

üzemét ismét megnyitotta.

Kaphatók: Samotegia, kutgy üri, betoncső, mozaiklap,

kéményajtó, nyuletető

s egyéb építési anyag.

Iroda: 9-1-ig.

Igy értük A hangulat. Az 1942-es mindenki térben mozládt előre, szavonultak háború” lett a háború hatott az kétség fész Szentgyörgy nagy hazai „Népszavát is emiatt, szólaní ekl

A sztalin taszítófa f szeméit. A ború elve gépezet k egyre több Magyarors való kilépy. Az illegé következé munkásság centrumok lámok fut pest, Győ a viszony teiben szt jezésre t ellen.

Közben országi P oszlatása maga te tényleges mert az a párt tény keretek den akci tojtástanc egyezés t hűzkes v

Mussol szágnak után M kedni ke kozott hogy il munkáss értelmis ségtrónf szag mo mezony is hullár és pará kész vol Függelle ségi tago volt a l ság légl egész al lamenti dott ird a vajud tényező jött a demok Párttal vételvé pártok kus eg

Küzdelem a békéért

(Illegális pártok a világháborúban)

Írta: dr. Tariska István

II.

Igy értük meg 1942—43. telét. A hangulat már kezdett izzani. Az 1942-es nyári offenzíváról mindenki tudta, hogy légüres térben mozgott és csak addig haladt előre, amíg az oroszok visszavonultak. Elmúlt a „villámháború” lehetősége, soká is tartott a háború már s lelkekben a hatott az a merészség, amellyel kétség fészket rakott. Üdülésként Szentgyörgyi és Szekfü, ez a két nagy hazai, 1942 karácsonyán a „Népszavá”-ban írtak. Suttogtak is emiatt, de nyíltan nem mertek szólni ekkora nevek láttán.

A sztalingrádi és voronezi katasztrófa felnyitotta az emberek szemét. A tömegek belátták a háború elvesztését, a német hadigépezet kerekai nyikorogtak s egyre többen hangoztatták, hogy Magyarországot csak a háborúból való kilépés mentheti meg.

Az illegális pártok működése következtében megmozdult a munkásság is és a nagy ipari centrumokban lokális sztrájkhullámok futottak végig. Nagy-Budapest, Győr, Miskolc munkássága a viszonyok adta lehetőség kereteiben sztrájkokkal juttatta kifejezésre tiltakozását a háború ellen.

Közben a Kommunista Magyarországi Pártja, a Komintern feloszlata után kimondta ön-maga feloszlását. Ezzel csak a tényleges helyzetet ismerte el, mert az akkori viszonyok között a párt ténylegesen csak igen szűk keretek között működhetett, minden akcióért különleges politikai tojástancot kellett járni és a meg-egyezés és együttműködés is nehezes volt.

Mussolini bukása és Olaszországnak a háborúból való kilépése után Magyarországon is cselekedni kellett. A Béke Párt vállalkozott arra a nehéz feladatra, hogy illegálisból megindítja a munkásság, parasztság és haladó értelmiség nemzeti egységét, együttműködését a békéért, Magyarorszag megmentéséért. — A politikai mezőny a háború gátjai ellenére is hullámszerűen jött. A munkásság és parasztság összefogása már kész volt, amikor az értelmiség a Független Kiszgazda Párt értelmiségi tagozatán keresztül hajlandó volt a kézfogásra. A bizalmatlanság légköre kísérte azonban az egész akciót s ezért csak zárt parlamenti vita, vagy félig kimondott irodalmi mondatok születtek a vajudásból. Az aktív politikai tényezők is megmozdultak: létrejött a független kiszgazda-szociáldemokrata szövetség a Legitimista Párttal együtt, s Rassay pártja kivételével az összes kis demokrata pártok csatlakoztak a demokrata egységhez a Béke Párt értel-

mében. Demonstratív volt ez az egység, amikor 1943 telén a Béke Párt négy illegális tagját halálra ítélték békekötést követelő röplapok nyomásáért és terjesztéséért: egyöntetűleg követelték az összes pártok az igazságtalan hóhéritélet visszavonását; az eredmény nem maradt el, viszont a következő célt, az ú. n. defenzívosztály leváltását már nem sikerült elérni, bekövetkezett március 19.

Pillanatnyi akciókban megvolt az egység, különben azonban a legális politikusokból, az egyetlen Bajcsi-Zsilinszky Endrét kivéve, hiányzott az önbizalom. Ez az önbizalom-hiány onnan eredt, hogy elszoktak a tömegekre való támaszkodástól és szavuknak nem tudtak a tömegekkel súlyt adni. Kirívóan mutatta ezt az 1943-as őszi parlamenti ülészak, amely a Kállay-féle nemzeti egységet demonstrálta, a pártszövetséget, a demokratikus összefogást senkisémm deklarálta. Bajcsi-Zsilinszky Endre hadügyi és külügyi vitában elmondott beszédeit a háború jogtalan, igazságtalan, alkotmányellenes és eszelen voltáról a sajtóban nem engedték közölni sem, viszont teljes szöveggel adták le a svájci, svéd és török sajtóban.

Az önbizalom hiánya miatt komoly politikai akcióra, néhány memorandumtól eltekintve, nem került sor s a lassan újra álomba szenderülő politikai mezőny fellett Kállayék szolgabírói fantáziával és képességekkel szőtték tündérmeséiket az ejtőernyős angolászadosztályokról. Hiába riogatta az ábrándozókat a Béke Párt, különösen Kállai Gyula, Donáth Ferenc és Losonczy Géza, a felrálás nem sikerült. Még a március 17. német ultimátumnak se hittek, amire mutat, hogy a németek minden nehézség nélkül fogdoshatták össze politikusaikat. (Folvtatjuk.)

Helyi és vidéki fuvarozást vállal!
Müller és Tsai

Piac-u. 71. Hivatalos órák 8—1.

LACZKÓRÓZA kalapszalon

volt Heim Matild—Laczkó Róza társaság

RÉGI HELYÉN

Nyitva d. e. 9—1-ig.

MEGNYILT

INGÓSÁGKÖZVETITŐ

ÁLV. N. TÉR 19 szám (P. spöki pajota)

Antik és styl butorok, csillárok, tükörök, képek, szobrok, antik órák és porcellánok, szolid árak mellett szerezhető be.

Egyház és állam

D. dr. Révész Imre ref. püspök nyilatkozata az egyház állásfoglalásáról az új magyar életben

Az újjáalakuló magyar élet kérdései közül a neveléssel foglalkoztunk — több oldalról való megvilágításban. A magyar élet egyik fontos kérdése: az egyházak kérdése. Mint erre a legilletékesebbet, D. dr. Révész Imre ref. püspököt kérdeztük meg, mi az álláspontja az egyház és az állam viszonyának kérdésében?

— Természetesen csak a református egyház álláspontjáról szólhatok — kezdte nyilatkozatát D. dr. Révész Imre —, de azt gondolom, a lényegesebb pontokban a többi egyházak álláspontja sem eltérő, még kevésbé ellenkező.

— Az egyház tagjait örök sorsuk érdeke tartja össze, az állam pedig földi sors és érdekközösség. Az egyház és az állam közt végzetesen komoly összeütközés csak akkor támadhat, hogyha egyik vagy másik, esetleg mind a kettő egyszerre, megfeledeznek erről az alapvető jellegéről. Végzetessé válhatik — s a történelemben számtalanszor vált is azzá —, hogyha az egyház az emberközösségek földi sorsát is — mintegy államföldi államként — szuverénül intézni akarja. De éppoly végzetessé válhatik, hogyha az állam akarja szuverénül megszabni a lelkek magatartását az örökkévalóság irányában is, akár pozitív, akár negatív módon.

— Ott, ahol mind az egyház, mind az állam helyesen érti a maga természetét és feladatkörét, karöltve haladhatnak az emberiség javát célzó szolgálatokban. Ilyenkor is lehetséges köztük surlódás, de ebben nincs végzetes veszedelem. A surlódási felület annál kevesebb, minél kevesebb intézményes kapcsolat köti össze az egyházat és az államot. Az ideális kapcsolat kettejük sajátos szellemi értékeinek megbecsülésében és felhasználásában áll. Az intézményes kapcsolat minimuma és a szellemi kapcsolat maximuma ezidőszert legszébben az USA-ban van megvalósítva.

— Mit jelent ez magyar vonatkozásban?

— Kilencszáz esztendő alatt a nagy történelmi egyházak és a magyar állam között erős és belsőleges intézményes és szellemi kapcsolatok létesültek. Ezeket a magyar történelemből kitörölni nem lehet, hatásukat a jelenben számításon kívül hagyni rövidlátás, a magyar jövő építésében mellőzni súlyos műhiba volna. Ezek a kapcsolatok azonban, mindkét fél érdekében, alapos átalakításra szorulnak.

— Mik az irányelvei ennek az átalakításnak egyházi részről?

— 1. Önkéntes egyháztagság: azaz senki sem lehet valamelyik egyház tagjává pusztán azért, hogy az állam anyakönyvbe születésekor ilyen vagy olyan vallásúnak írják be.

— 2. Önfenntartás: az egyház teljes autarkája az anyagiakban.

— 3. Élő testvérközösség hitben, szeretetben és reménységben: azaz apostoli jellegű hitvalló gyülekezet, nem pedig

tömegegyház. Mindez éppúgy megfelel a Biblia egyházideáljának, mint a valódi demokrácia szellemének.

— Hogyan néz elébe az egyház a magyar politikai élet várható nagy átalakulásának?

— Mindaddig bizalommal néz elébe, amíg alapos reménye lehet, hogy az új rend a réginél jobban biztosítja lelki szabadságát és jobban elősegíti újjászületését a fenti irányelvek szerint. Bizunk benne, hogy az egyház és az állam viszonyának átrendezése nem fog olyan erőltetett menetben történni, mely végeredményben mind a két félre nézve súlyos következményekkel járna. A teljes autarkia létrejöttéig átmeneget kell biztosítani, — különösen az anyagi kérdésekben, mert egy hirtelen és erőszakos változás romlásnak tenne ki sok ezer szegény, sokgyermekes, művelt és szorgalmas magyar családot, ami semmiféle szociális szemponttal nem volna megokolható.

— Még egy kérdést. Mi az álláspontja a felekezeti iskolázás illetően?

— Nézetem szerint ebben a kérdésben nagyon sok részletváltozás lehetséges, sőt nem egy tekintetben kívánatos is. Véleményem szerint azonban a magyar élet legradikálisabb átalakulása sem hozhatja magával az egyház nevelési jogának megszüntetését, — s ha a radikalitás nem akarja veszélyeztetni az új életnek sem az egészségét, sem a magyarságát —, az egyház joga bármelyikük és fajú iskolák fenntartásához érintetlen kell maradjon. Azt hiszem, ehhez és ahhoz, hogy az egyháznak a nem egyházi iskolák növendékei vallásoktatásához is megmaradjon a joga, mind-egyik magyar egyház egyforma határozottsággal fog ragaszkodni, s a leendő magyar kormány és törvényhozás pedig politikai pártállásra tekintet nélkül, méltányolni fogja ezt a magyar művelődés lelki harmóniájának biztosítása érdekében. Valószínűnek látom egyébként, hogy a kormánynak és törvényhozásnak egvelőre sürgősebb feladatai lesznek, mint ezeknek a kérdéseknek a fölvetése — fejezte be nyilatkozatát D. dr. Révész Imre ref. püspök. ANTAL GABOR.

Ülést tart

a Nemzeti Bizottság

A Nemzeti Bizottság december 12-én, kedden délelőtt 11 órakor ülést tart az alispáni hivatalban.

GRÜNFELD szabósága

Kistemplom mellett ismét megnyit

Régi jó munka

Készítés, alakítás, fordítás, vasalás, javítás

„Vezér-bajtárs” vörösszalaggal...

A „vezerbajtárs” láthatóan teljes lelki nyugalommal sétálgat a debreceni utcákon. Fején ugyan most nem díszleg hagyományos turul-sapkája és annyira megsokkolt sélabóját sem forgatja kezében. Ezzel szemben... igen, egészen bizonyos, nem kaprázik a szemünk: a „vezér-bajtárs” mellett vörös szalag büszkélkedik!

Az ember meghökken ekkora szemtelenség láttára. El voltunk rá készülve, hogy a felszabadítás után azonnal megkezdődik egyes utak színeváltozása, de hogy némelyek ilyen hamar megpróbálják a sodródást, azt mégsem mertük hinni.

A „vezér-bajtárs” talán arra számított, hogy a felettünk átviharzott háború valamennyiünk emlékezőtehetségét elvette s egyszerűen elfelejtjük azt az alaváló, németbérenc propagandamunkát, mellyel hosszú éveken át fertőzte a város ifjúságát. Azt hiszi ez a turullá tollazott svábhogár, hogy egy vörös szalag láttán mindent megbocsátunk?

Ne higgye, „vezér-bajtárs” úr! Mi nagyon jól tudjuk, ki volt az, aki, midőn már az egyetemi ifjúság is véglegesen kiábrándulva felugrta a Turul Szövetséget, nagy handa-bandázással maga köré

csodította a város fiatalágának söprdekét és nagyokat puffogó trázisokkal elszédítve azt, „vezér” kiáltotta ki magát. Emlékszünk arra az időre, mikor nem is olyan régen Oláh György-féle főnácikat utaztatott le Debrecenbe. Emlékszünk még lázító beszédeire és számontartjuk minden gaztettét.

Hogyan? Hogy az utóbbi időben már nem tevékenykedett a „vezér-bajtárs”? Rajta, rajta, együtt már azt is vallja be, hogy közönséges sikkasztások miatt kellett távoznia az ablakbeverő társaságból. Nocsak, ne szégyelje, nem olyan kényes az a turul-önéret. Nem történt semmi olyan különös dolog: a „vezér” méltó volt az ő bandájához.

És nyugodjon meg, nem ez volt az első botlása. Lám, most is tévedett ezzel a vörös szalaggal. Mert hiába festi át hasonzorú társaival együtt a cégtáblát, semmiféle fondorlattal sem tudja elkerülni a nemsokára bekövetkező alapos rostálást.

Felelnie kell mindenért, kedves „vezér-bajtárs” úr és addig is, míg ez bekövetkezik: gyorsan vegye le melléről a vörös szalagot!

SAKSZERVEZETI HIREK

Felhívjuk a város területén lakó kisiparosokat és kiskereskedőket, hogy szerdán, folyó hó 13-án délután 2 órára alakuló ülésen megjelenni sziveskedjenek a szakszervezeti helyiségben, Arany János-u. 2. I. em. Szervező bizottság.

Felhívom a postászakmához tartozó festőket, hogy folyó hó 13-án szerdán 1 órakor taggyűlésre okvetlen jelenjenek meg. Arany János utca 2. Szervező bizottság.

Felhívás a gabonakereskedőkhöz!

Hivatkozással a polgármester december 8-án a „Néplap”-ban megjelent felhívására, felkérjük a gabonakereskedőket, hogy az abban foglaltak megbeszélése és tetézése céljából december 12-én Vár-utca 2. szám II. em. 2. ajtó alatt délután 3 órára megjelenni sziveskedjenek. Löbbsz termenykereskedő.

Halálozás. László Sándor nyug. máv. állományú 58-ik évében elhunyt. Temetése kedden délután 2 órakor lesz a díszavatoló terebő. Halátát felesége és gyermekei kívül kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Lakás: Hatvan utca 1. Gebauer temetkezési vállalat.

Felvételi vizsga a felsőiparisiskolában. Az I. évfolyamra jelentkezett tanulók felvételi vizsgáját f. hó 13-án (pénteken) délelőtt 8 órai kezdettel a felsőiparisiskola Széchenyi-utcai épületében tartjuk meg. Az I. évfolyamra felvett és a II. évfolyamra jelentkező tanulók beírása f. hó 16-án lesz.

Felhívás. Ezer pengő jutalom annak a nyomonvezetőnek, vagy annak annak is, akinek jelenleg birtokában van a Szent Anna-utcai üzletemből elvett 1 drb. chrómozott nickel Berkel-mérlegem. A mérleg száma nyilván van tartva. Lakáson jelentkezés mindennap 12-7 óra között. Láposy Lőrinc hentes, Budai Ezzaiás-utca 46.

FÉRFI FEHERNEMŰT, ruhát, aktatáskát vennék. Cím a szerkesztőségben.

Hirdetmény. Felhívja a városi adóhivatalt az adózó közönséget, hogy hátralékos adótervezését haladéktalanul fizesse be. A befizetés napoként fél 8-tól fél 2 óráig az adópénztárban eszközölhető. A befizetést elmulasztókkal szemben a végrehajtási eljárást a legteljesebb szigorral fogja a városi adóhivatal lefolytatni. Postatakarékpénztári lap egyelőre nem használható. Debrecen, 1944. december 11. Városi adóhivatal.

Járjanak iskolába a lányok is!

A debreceni iskolák közül — úgy a legelső, mint legelső tagozatban — sokan megkezdtek már működésüket. Nem helyes azonban, hogy például a népiszkola felső tagozata, az V—VIII. osztály még mindig zárva van. A gimnáziumban is csak a fiatanulók részére indult meg az oktatás.

Tekintettel arra, hogy a tanítás a délelőtti órákban történik, alkalmat kellene adni a lányoknak is — elemistáknak, polgáristáknak és gimnázistáknak egyaránt —, hogy tanulmányaikat folytathassák. A tanrendet természetesen úgy kell összeállítani, hogy a legkorábban sötétedő időben is alkonyat előtt, napvilágon hazaérhessen a legtávolabb lakó gyermek is.

Ebben az esetben nem látjuk indokoltnak az iskolák további részleges zárvatartását, hiszen a lánygyermek oktatása semmivel sem elhanyagolhatóbb, mint a fiúké.

Felelős szerkesztő: Raab István. Felelős kiadó: Dr. Tariska István. Kiadja: a „Szabadság” nyomda- és kiadóvállalat Debrecen. Jézusai királyi herceg-utca 16. szám.

80—100.000 pengővel pénzesztársat keresek „úruüzlet” jeiligére

Tactósondolalást
Birá Gyula
fodrásznál készíttesse
Hatvan-utca 15.

LEVELEZÉS

H.-Böszörményből Radócsok csomagjaimat Sövegőktől is: ahogy azok vannak, hozzák he. Piri.

Egy 22 éves fiatalember megismerkedne egy hozzáíró leánnyal házasság céljából. Cím a kiadóban. (H. 47.)

MUNKA

Független Kisgazdapárt keres eljárt és takarítót. Jelentkezés 9—12-ig párt-helyiségben, Arany Bika-szálló, főemelet. H. 39.

Könyvkötő műhelyemben munkámat folytatom. Fényképalbumok, akta- és díszdobozok rakáson. Lakatos I. könyvkötő, Csapó-u. 6. (H. 38.)

Péksegéd felvétetik. Csapókerti, Kinizsi-utca 49.

Magántanítást vállal gimnáziumi tanár. Cím a kiadóban. (H. 31.)

Ágyneműért nőiszabómunkát vállalkoz. Harsányi Gusztáv-u. 4. (H. 30.)

Házivarrodóknak ajánlkozom, kabátot, ruhát csinosan varrok. Sarok-u. 12. (H. 29.)

Borbélysegédet jömeneteli üzletbe felekeresetre azonnali keressék, mester is lehet. Id. Ember Sándor fodrász, Csapó-u. 3. sz. (H. 27.)

Továbbra is zavarlatlanul dolgozunk. Tanulóleányt felveszek. Juhász Ilona nőiszabó, Vigadóúti Mihály-u. 1. (H. 2.)

Fűző- és háskötőszalonomat megnyitottam. hozott anyagból is készítek. Püspök Ilona, Szent Anna-u. 1. sz. (H. 6.)

Nőruha- és fehérműveirat elcsón vállalkoz. Árpád-ter 14. (H. 7.)

Hölgy- és úrfodrászaton újabb megnyitott. Fazekas Béla fodrászmester, Kassai-út 24. (H. 9.)

Kereskedő- és szabótanuló felvesz Kiss divatművelés és úriszabóság. Ferenc József-út 16. (Alföldi palota.) (H. 20.)

Szerény, ötvenes magános ösvény magános idős úrhoz hávezetősnének ajánlkozok. „Megbízható” jellegre kiadóba.

Kárpitos műhelyemet megnyitottam. Átdolgozásokat, javításokat jutányosan készítek. Debreczenszky kárpitos. Halköz 8. (H. 15.)

Házimester felvétetik. Mester-utca 29. sz. (H. 10.)

Férfiszabóságom Sas-utca 2. szám alatt folytatom, minden szabómunkát vállalkoz. Sárkány.

Figyelem! Asztalosműhelyemet Csapó-u. 84. alatt megnyitottam, minden e szakmába vágó munkát elvállalok. Czellar asztalos.

Ének-, zongora- és zenészerző-órákat ad a m. kir. Operaház volt karmestere, Péterfia-u. 30. sz. d. u. 2—4-ig. (H. 40.)

Varrodába önállóan dolgozó segédleányt azonnal felveszek. Rákóczi-u. 30. sz.

LAKÁS

Sürgősen lakótársat keresek jó lakásban. Szeged-utca 26. (H. 16.)

Egy szép szobát fiatal házaspárnak kiadok konyhabasználattal. — Cím: Csapó-u. 3. fodrászüzlet. (H. 28.)

Utcai bútorozott szoba konyhabasználattal nagyállomás közelében kiadó. Érdeklődni Böszörmény-út 52. fodrászüzlet. (H. 33.)

3 szoba, halos, modern bútorozott kiadó. Érdeklődni d. u. Rákosi Jenő-utca 6. I. 1. (Sz. 71.)

Lakást adok intelligens családnak. Érdeklődni a központi egyetemen, alagsor 16. (Sz. 24.)

Egy szoba konyhabasználattal kiadó. Szabó Kálmán-u. 46.

Utcai bútorozott szoba kiadó. Miklós-u. 32. (H. 23.)

Keressék egy- vagy két-szobás lakást, esetleg a teljes berendezést átvevő szem. Kuruc-u. 63. (H. 8.)

3 szoba, konyha mellélhelyiség. 334 négyszögöl gyümölcsösökkel kiadó „Homokkerben”. Érdeklődni Teleki-u. 27., Bajkai Józsefnél. (H. 19.)

Egy szoba, előszoba, konyha, spejzből álló kerti lakás kiadó. Cím a kiadóban.

EGYEB

Orákszerszámot, satut esztergály, csapfényező, apróságot, órárezet veszek. Rákóczi 19. II. ajtó. (H. 46.)

Figyelem! Mindenféle háztartási cikket, textilnői és férfiruhákat, bútorokat, szőnyegeket, világy- és petróleumlámpákat, díszműtárgyakat magas áron veszek. **Ingóságkérőt,** (Püspöki palota).

Ablaküveget helyettesítő barna és szürke lemez kapható Lakatos könyvkötőnél, Csapó-u. 6. (H. 37.)

Kibombázott idősebb házaspárt kvartélyba felveszek. Érdekezni: Homok-u. 5. sz. (H. 5.)

Mindenféle nyersbőr veszek és kikészítek, — vadbőr is. Timárság, Debrecen, Teleki-u. 30. (H. 3.)

Toll kapható Tollgyűjtő telep, Pesti-utca 1. szám, Hatvan-utca sarok.

Övöhely új faanyag, kétféle nyíló asztal eladó Domokos Lajos-u. 14. (Sz. 70.)

Elcserehném új, fekete férfi kabátomat női télikabátért. Érdeklődni Árpád-ter 10. (H. 25.)

Répa Nyilastelepen részbeni kiszédes kiadó Márton Kálmán-utca 52. Hámorinál. (H. 34.)

Búzá, rozsat minden mennyiségben vásárol! Takács Futura-bizományos. (H. 35.)

50—100 darab 3—7 hónapos malacot keresek megvételre. Széchenyi 55. (H. 36.)

Antik és stíl bútorok, csillárok, festmények díszműtárgyak, gyermekkosci, gyermekágy és zsinorak való zománczott kőedények olcsó árban beszerezhetők az **Ingóságkérőt**ben. (Püspöki palota.)

Felekérem mindazokat, akik Klein Adolf székiszállító kocsiját, tájékozódást tudnak adni, azt velem megbeszélik. Klein Lajos, Vár-u. 36.

Jókában lévő, allehasznált fekete férfi télikabátot elcserehném azonos terméti nőre való. Szent Anna-u. 22. III. jöminőségű télikabátért. ajtó. (H. 32.)

Eladó középteremre fekete télikabát, elsőrendű anyag, pluszbeléssel, egy szelekény, egy asztal, egy ezüsteres kredenc. Vigadóúti Mihály-u. 1. (H. 1.)

Felkértem azt a nagybányai Hirsch urat, aki jegyzését hirdette, szíveskedjék felkeresni a szülészeti klinikán. Dr. Gönczyay. (H. 22.)

Figyelem! Gomb-, csatlóáthúzás, hártyaszemelés, óvek készítése stb. Üzememet folytatom! Matkó Ferenc, Ferenc József-út 73. sz. (H. 21.)

Hadházy közgyűjtőiroda működését megkezdte. Piac-u. 43. (Svejtis-bérház.) (H. 13.)

Keressen a Nyeste-csatlót, aki tud rólok, értesítsen. Csehéné, Rákóczi-utca 9. (H. 14.)

Családtagnak tekinténem azon szerényjégyűjtő leányt vagy asszonyt, aki kislakásomat rendbentartatná, szerény háztartásomat vezetné. Jelentkezni délután 2 után Miklós-u. 34. (H. 18.)

Veszek használt vagy új zsákok minden mennyiségben. Vas, Piac-u. 4. sz. (H. 4.)

Pálvölgyi András családját keresem (lakás volt Szabó Kálmán-u. 20.) Értékesítést kérek H.-Böszörmény, Apaffy M.-u. 70., Nagy Lajos. (H. 26.)

Vilányi keresek 1 lécrő ruhát, 110 vagy 220 voltira. Jelmet is adhatok Béla. Kenyeres, Püspökladány. (H. 11.)

Diákok vagy diákleányt lakással, kosztál felveszek. Honvéd-u. 33. (H. 12.)

Boros kelmefestő és vegytisztító üzemét megnyitotta Piac-u. 77.

Vágot és élő baromfi állandóan kapható s megrendelhető Pusztainál, Simonffy-utca 2—c. (Sz. 3.)

Toll minden minőségben kapható „Hangya” Tollgyűjtő Telep, Pesti-utca 1. szám, Hatvan-utca sarok. (K. 12.)

Zongorát, pianót hangol, javít Jüll, a Zenede hangolója. Homok-u. 84. (K. 4.)

Jó állapotban lévő zománczott asztalsparhelt megvételre keresek. Hatvan-utca 69. (Sz. 14.)

Fonatlan angóragyűjt veszek. Tanító-u. 14.

Orákszerszámot, órák, órához alkatrészeket és 4—5—7 cm. átmérőjű erős nagyítóüvegeket veszek. Cím a kiadóban.

Varrodámat ismét megnyitottam és ideiglenesen a Püspöki palotában folytatom. Nagy Zoltánné.

Simon II. nőiszabószalonját ismét megnyitotta s ezúton kéri a tisztelt közönség szíves pártfogását. Arany János-u. 2. sz. I. em.

Szerkesztőségi Kiadók

A MAGYAR

Budapestnek a szava De a német őrjöngés fasiszták a jobban rendezetükben a tetézük új kel bűneiket

A Balatoni ország semmisített zelmes ruháj, demokri főváros és dig rettegy gyar fasisz nulékony a „nagy” szer minde gyar nép e lekednek a

Az élen államtitkár gott: a rancsnoka séggel lest ter, Himmitait a k tisztkarbó bitók hossz

Nagy t perceit él ségbeesett mondó, n heti-saját kar, hogy a nemzete szakadékb éves reak egy-két k lása. Az népek fi róluk, be pezet imá nem latta kus hatal gyűlöltek ellene. A örök mer tal elhull dők.

Mennyi veszélyel dülását volna me lem nag imádó, magyar t egyetlen csatlakoz náci hód vait sen egész m engedte, jen.

Ma a l a magyar pedig ne volna be az egész